

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Genade voor een onrechtvaardige

"Er is niemand rechtvaardig, ook niet één"

Romeinen 3:10b

Vaak is het genoeg om iets één keer te zeggen. Soms is twee keer nodig. Paulus, de apostel van Jezus Christus, gebruikt het woord "niemand". Nu dat sluit ieder uit. Er is geen enkele uitzondering. Toch voegt hij eraan toe: "ook niet één". Zegt u niet: dat is overbodig, nu is het dubbel. Ik denk dat Paulus weet hoe menigeen meent dat er toch één rechtvaardige is.... Allen zijn onrechtvaardig behalve één, en die ene ben ik.

Toch vragen we ons af: klopt die uitspraak van Paulus wel? Is het waar dat op heel de aarde geen enkele rechtvaardige is? Op het terrein van Yad Vashem te Jeruzalem is er de laan van de rechtvaardigen. Aan weerskanten van de toegangsweg tot het museum zijn er de bordjes met namen erop. Allemaal rechtvaardigen omdat zij in oorlogstijd Joden hebben geholpen te ontkomen aan de gaskamers van Hitler. Wie zou hun rechtvaardigheid willen betwisten? Ik hoop geen mens. Immers - zij hebben hun leven op het spel gezet terwille van die ander. Soms zelfs hebben ze hun eigen leven gegeven.

Ook vandaag kunnen we aanwijzen hen van wie wij overtuigd zijn dat ze rechtvaardig zijn. Zelfs op het kerkhof bij een geopend graf wordt weleens gezegd: deze was een rechtvaardig mens. Wie zou dan durven beweren dat hier een leugen verkondigd wordt? Door algemene genade zijn er pracht mensen, rechtschapen, edel en goed.

't Is dus waar: in ons oog zijn er die terecht rechtvaardig genoemd kunnen en moeten worden. Echter - God ziet anders. In Gods oog is er niemand

rechtvaardig. Zijn we allemaal gevallen Adamskinderen, en daarom onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Hier is Gods oordeel over ons leven, over ons hart, over mijn leven en mijn hart, over mij. God voor Wie niets verborgen is, Die van verre mijn gedachten kent. Hij zegt: er is niemand rechtvaardig, zelfs niet één.

't Kan nu gebeuren dat u fel gaat protesteren. U zegt: in de Bijbel lees ik van Job: "en dezelfde man was oprecht, en vroom, en godvrezende, en wijken-de van het kwaad". En staat er in het Lukas Evangelie niet geschreven dat Zacharias en zijn vrouw Elizabeth beide voor God rechtvaardig waren, wandelende in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk? Wel - dat waren de vruchten van de vreze des Heeren. Door het werk van de Heilige Geest, door Zijn herstellende en herscheppende werk wordt dat zo.

Maar zonder dat werk is en blijft het: niemand rechtvaardig, ook niet één.

Hebt u door diezelfde Geest al amen leren zeggen op dit woord? Dan krijgen al onze gerechtigheden de doodsteek. Dan gaan al onze fundamenten ondersteboven. Welk een ontdekking is dit: ik, ik niet rechtvaardig voor God. Gods geboden zwaar en menigmaal overtreden. Niet gedaan wat ik moest doen. Er is de erfzonde en er zijn de dadelijke zonden. "Zo Gij, Heere, in het recht zoudt treden en gadeslaan mijn ongerechtigheden, ach Heere, wie zou dan kunnen bestaan? O mijn zonden, mijn overtredingen, mijn ongerechtigheden!

't Is weldra 31 oktober. Alom in ons land wordt de reformatie herdacht. Echter - kent u die woorden: "mijn ziele, doorziet gij uw lot, hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?"

Daar is het gevaar van dode rechtzin-

nigheid. We knikken al bij voorbaat ja als de Bijbel zegt dat er niemand rechtvaardig is. Naar de andere kant toe is er het gevaar dat we over deze dingen gaan heenhuipelen. We werpen het verre van ons als alleen maar zwaar. Maar die vraag wordt toch heel wezenlijk voor ieder die bearbeid wordt door de Heilige Geest. Hoe zal ik, ja ik rechtvaardig verschijnen voor God! Zonder die vraag blijven we leeg van Christus, komt er geen kennis aan Christus. Komen we straks zonder Christus voor de rechterstoel te staan van de rechtvaardige God. Dan zullen we moeten betalen. Dat betekent de dood, de eeuwige dood.

O die vraag kan zo benauwen. Hoe zal ik rechtvaardig verschijnen voor God. Van ons uit is er geen antwoord op. Maar God in Zijn grote liefde geeft antwoord. Er is vergeving. Altijd bij Hem geweest, Dies wordt Hij recht kinderlijk gevreesd.

Er zijn er die door Paulus' woorden een streep willen halen. Men heeft er allerlei oplossingen voor om een woord van Paulus onder de tafel te laten verdwijnen. Nou ja - nu zeg ik ook: Paulus, u hebt geen gelijk. Er is er toch één op de aarde geweest die rechtvaardig was: Jezus Christus. Hier is het wonder vanuit God. Jezus Christus de Rechtvaardige, maar omdat Hij plaatsbekleder is geworden daarom onrechtvaardig. Daarom aan het vloekhout, daarom aan het kruis op Golgotha. Vanwege Zijn werk is er gerechtigheid, Borggerechtigheid.

Hoe zijt gij rechtvaardig voor God? Door een waar geloof in Christus Jezus! Volkomen rechtvaardig! God ziet mij aan alsof ik nooit onrechtvaardig ben geweest!

Lieve mens, moet u het ook hebben van het wonder? O wat is het groot als ik amen leer zeggen op dat Schriftwoord: er is niemand rechtvaardig, ook niet één. Er is genade voor dezulke. Louter genade. Voor een onrechtvaardige!

Ds.v.Z.

Van de administratie

Evenals 4 weken geleden kunnen we ook nu weer meedelen, dat we in de afgelopen periode weer 10 nieuwe abonnees mochten inboeken, heel fijn. Aan giften werd f 35,- ontvangen en als nagift voor de in Kampen gehouden ontmoetingsdag f 25,-.

Voor alles weer hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Artikelen

Ds. Slagboom schrijft over artikel 37 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Dit handelt over de wederkomst van Christus. Hebben wij oog voor de tekenen der tijden die spreken van de naderende wederkomst? We hebben een artikel geschreven n.a.v. het boek van dhr. D. van Genderen "Schone Schijn". Er is een artikel overgenomen: "Het doorgeven van tradities." We leven mee met de fam. Van

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Rookhuizen en denken aan hen in het gebed.

Generale Synode

We willen u doorgeven dat drs. A. Baars die benoemd was tot Universitair Hoofddocent homiletiek, drs. T.M. Hofman die benoemd was tot Universitair Hoofddocent Nieuwe Testament en dr. H.J. Selderhuis die benoemd was tot hoogleraar kerkge-

schiedenis, hun benoeming hebben mogen aanvaarden. Voor het vak ethiek is tot Universitair Docent benoemd dr. D.J. Steensma. We wensen alle benoemden van harte Gods zegen toe. In deze aflevering zal ds. M. van der Sluys uitgebreider op de beslissingen van de Generale Synode ingaan.

AvH.

Nederlandse Geloofsbelijdenis (78)

Christus' wederkomst: wanneer?

We zijn toegekomen aan art. 37 en daarmee aan het laatste artikel van onze belijdenis. Het is niet alleen het laatste, het gaat ook over de laatste dingen. Hier wordt de wederkomst van Christus beleden tot het oordeel, tot straf van de goddelozen en de volle heerlijkheid van de uitverkorenen.

Opvallend is, dat dit artikel geheel gericht is op de troost van de Kerk in de wederkomst van Christus en het laatste oordeel. Wie hier een dogmatiek in het klein zoekt van de laatste dingen, zal die niet vinden. Allerlei onderwerpen die daarbij horen, zoals de tijd tussen sterven en opstanding, het duizendjarig rijk, de anti-christ enz. blijven hier onbesproken. Er is ook een kritische stem, die het zegt: onze belijdenis is eenzijdig geestelijk gericht op de toekomstige heerlijkheid van de uitverkorenen. Geen oog zou er zijn voor de uitwerking van het laatste oordeel voor de schepping, de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Ondertussen vergeet die kritiek dat hier het geloof belijdt temidden van de omstandigheden van die tijd.

We horen het doorklinken in dit artikel, hoe benauwd of het voor de Kerk des Heeren was. Die Kerk moest door de strijd heen. Die Gods vrije genade met hart en mond beleden waren ieder ogenblik in gevaar om door de inquisitie gegrepen te worden. De zaak van de gemeente onder het kruis werd als kettens en goddeloos verdoemd. Maar dan juist wordt het uitzicht beleden op het laatste gericht, dat vergelding betekent voor de vijanden en heerlijkheid door genade voor die nu zo belaagd worden.

Terecht is het opgemerkt: artikel 36 is een beroep van de verdrukte Kerk op de overheden, artikel 37 een beroep op de hemelse Rechter, Die boven alle rechters en overheden staat! Zo alleen wordt de toon en de inhoud van dit artikel bepaald.

Het is al te horen in het begin: "Ten laatste geloven wij, volgens het Woord Gods, dat, als de tijd, van de Heere verordend (die alle creaturen onbekend is) gekomen, en het getal der uitverkorenen vervuld zal zijn.."

De tijd verordend en onbekend

Juist als het gaat over de laatste dingen, dreigt het gevaar van menselijke gedachten. Vooral de belofte van een betere toekomst brengt de mens in moeitelijke omstandigheden vaak tot allerlei ongegronde speculaties en fantasieën ten aanzien van de laatste dingen. Het is daarom een goede zaak, dat art. 37 direkt al begint met Gods Woord. Alleen wat in de Heilige Schrift geopenbaard wordt, bepaalt het geloof in de laatste dingen. Zo wordt hier allereerst beleden dat de dag van de wederkomst verordend is, door God, bepaald is naar Zijn Raad.

Wanneer is de grote dag van Christus' wederkomst? Door de eeuwen heen zijn er voorspellingen geweest. In de tijd van de eerste Christelijke Kerk was er een sekte, die dacht aan 120 jaar na de kruisdood van Christus. In de vroege Middeleeuwen dacht men aan het jaar 1000. In de tijd van Hervorming waren er ook die precies de datum wisten te zeggen. En tot vandaag kunnen we er van horen. We moeten daarbij opmerken dat alle berekeningen van die dag niet op dezelfde schaal gewogen moeten worden. Het kan ook voorkomen, dat ze afkomstig zijn van hen die in een bepaalde nootijd voor de kerk meenden: het is dichtbij. Toch blijft het hier waar: het Woord des Heeren beslist en ontzegt het dan ook om te bepalen: dan en dan komt Christus weer.

Al te duidelijk spreekt de Heere Jezus Zelf: "want van die dag en die ure weet niemand, noch de engelen noch de Zoon dan de Vader". Sterker kan het niet uitgedrukt worden. We zullen daarbij moeten denken aan wat

Calvijn zegt: "...dat Christus als mens onkundig was aangaande de jongste dag, maakt even weinig inbreuk op Zijn Goddelijke natuur als dat Hij sterfelijk was. Overigens twijfel ik niet, of Hij heeft hier het oog op het Hem door de Vader opgedragen ambt..." Maar ook aan wat hij opmerkt aan het adres van hen, die menen de dag te kunnen bepalen: "opdat het nu ons mensen niet zwaar valle onkundig aangaande die dag te zijn, plaatst Christus de Engelen met ons op één lijn; immers het zou een bewijs van verregaande hoogmoed en verkeerde nieuwsgierigheid zijn, wanneer wij kruipers over de aarde er naar stonden om méér te weten dan de Engelen in de hemel vergund is..."

Waarom?

Het kan onbetamelijk lijken om hier te vragen: "waarom houdt de Heere de tijd van het laatste oordeel verborgen?" We zouden kunnen zeggen dat wij ons daar niet mee in hebben te laten. God is de Souvereine, die over al de tijden en gelegenheden beschikt. Toch geeft Gods Woord - met erkenning daarvan - oorzaak om op die vraag in te gaan. Heel helder wordt daar ingegaan op de redenen, waarom het verborgen blijft.

We moeten hier zeker denken aan de waarschuwing die er in ligt voor allen, die buiten God en Christus leven. De wederkomst zal onverwachts zijn. Geen mens zal het kunnen zeggen: dan en dan gebeurt het. Hij komt als een dief in de nacht! Heel ernstig spreekt de Christus er Zelf van in de vergelijkingen van de tijd van Noach en die van Lot met de laatste tijd. Ze dachten aan niets anders dan aan eten en drinken in de dagen van Noach, er was geen opmerken van het aanstaande oordeel. Het leven - zonder te letten op Gods Woord, dat door Noach geprekeerd werd - ging rustig door totdat de zondvloed kwam. En in de dagen van Lot werd er gekocht en verkocht, geplant en gebouwd. Niemand lette op de waarschuwende stem, die door Lot nog tot hen uitging. Tot de dag kwam dat God vuur en sulfen van de hemel regende.

Moeten we het vandaag niet opmerken? Wie denkt over de mogelijkheid van het laatste oordeel? De grote massa gaat op in de dingen van de tijd. De harten van het merendeel worden opgeslokt door de zorgen voor een beter leven. De één doet het zus en de ander doet het zo. Er zijn wel eens tijden dat het gevoeld wordt: het laat

allemaal leeg. Toch het is meest een reactie bij een kleinere groep en het heeft geen blijvende uitwerking. Er blijft een verontrustend proces, dat er steeds minder plaats is voor God de Goddelijke zaken.

Ziet, hoe moet de wederkomst uitdrijven tot een ernstig onderzoek voor Gods Aangezicht, hoe het er voorstaat met onze eeuwige belangen! Om in de tijd der genade het te mogen weten in Christus geborgen te zijn. Om Hem te kunnen ontmoeten, als Hij verschijnt..

Toch ligt het in de lijn van artikel 37 om aan een reden te denken, die spreekt temidden van de omstandigheden, waarin deze laatste belijdenis geboren is. Het gaat hier om de vermaning aan de gelovigen waakzaam te zijn en niet te denken, dat de verlossing ontijdig werkelijkheid wordt.

Gods kinderen kunnen het strijdperk wel eens zo moe worden dat ze een ontijdige verlossing begeren. De Heere geeft die op Zijn tijd, naar Zijn Raad. Hij wijst de weg des geloofs aan in elke strijd, die gestreden moet worden "dat zij onzeker van de tijden der openbaring geduldig zullen afwachten" (Calvijn).

De tekenen der tijden

We merken op, dat dit artikel niet uitdrukkelijk spreekt van de tekenen der tijden. Zijdelings is er hier echter wel aanleiding om er even op in te gaan, als het gaat om de van God verordende tijd. Daarbij kan immers op die tekenen gewezen worden. Is het niet mogelijk om te weten, wanneer Christus wederkomt door het opmerken van deze tekenen?

Gods Woord gaat ons voor in het spreken van de tekenen der tijden. Bij de nadering van het laatste zullen ze er zijn: de ongerechtigheid zal toenemen, de liefde zal verkillen, er zullen oorlogen en geruchten van oorlogen zijn, aardbevingen op verschillende plaatsen. We moeten ook denken aan de openbaring van de grote afval, de mens der zonde in de anti-christ.

Ze waarschuwen als een klopp op de deur om de Heere te zoeken en zijn voor de gelovigen ook signalen om waakzaam te zijn, om ook uit te komen in een leven van godzaligheid. Het is echter iets anders, dat ze zouden dienen tot het precies bepalen van de datum van Christus wederkomst. "Het zijn waarschuwingssignalen maar we mogen er geen waarschuwingssysteem van maken" (Beknopte Gereformeerde Dogmatiek). Ze hebben telkens weer betekenis, al zullen ze ook

meer opgemerkt worden naarmate het einde nadert.

Het gaat om het opmerkzaam zijn in een waar geloof, in een leven dat de Heere nodig heeft. Dan wordt er een wakend leven gekend in het gebed voor Gods Aangezicht. Dan geeft de Heere ook wat anders: daar zijn het ook tekenen, dat de Heere niet uit zal blijven en eenmaal de volle gemeenschap aan Zijn Bruids-Kerk zal geven.

Het getal vervuld

Christus wederkomst zal niet eerder zijn dan dat het getal der uitverkorenen vervuld zal zijn. Ook dit is een verborgen zaak voor alle schepselen. God kent alleen het tijdstip, dat de laatste uitverkorene is toegebracht. God doet het naar Zijn eeuwig welbehagen door Zijn Geest. Voor de Kerk des Heeren is het niet verborgen, dat het Woord Gods gepredikt moet worden aan alle creaturen. Dat is het middel dat God gebruikt. Door Woord en Geest vergadert Hij Zijn Kerk, totdat de laatste steen aan het Godsgebouw is ingevoegd. De roeping om het Evangelie van het Koninkrijk te prediken blijft voor de Kerk des Heeren tot het einde toe. De Heere Zelf zorgt ervoor, dat dat Evangelie aan alle volkeren verkondigd zal worden. Het is ook niet aan de kerk voorbehouden te weten of de laatste uitverkorene is toegebracht, maar aan God. Hij werkt naar het einde heen en hij kent alleen de volheid van Zijn eigen werk.

Zo is de wederkomst van Christus verbonden aan Zijn eeuwig welbehagen. Het getal van de uitverkorenen moet helemaal vol zijn. Het gaat God om de nieuwe mensheid. De wederkomst van Christus is maar geen punt achter de laatste regel. De wederkomst is vervulling. Het is de laatste trap van Christus' verhoging. Dan krijgt de Vader tenvolle de eer in al de uitverkorenen. Dan krijgt de Kerk de volle zaligheid.

Hoe zegt onze Heidelbergse Catechismus het? De troost in de wederkomst van Christus wordt in Zondag 19 zo rijk vertolkt. Er wordt gesproken van alle uitverkorenen, die Christus door Zijn wederkomst tot Zich neemt in de hemelse blijdschap en heerlijkheid. Maar het wonder spreekt erin voor eigen leven. Die het hier belijdt blijft niet bij de uitverkorenen in hun geheel staan maar getuigt ervan, dat hij er zélf bij is: "mij en alle uitverkorenen". Niettemin, die er persoonlijk in deelt heeft ook weer een band aan allen. De zaligheid is ook daarin pas

vol als die gekend wordt mét al de uitverkorenen.

Het Evangelie gaat nog door totdat het einde komt. We kunnen nog toegebracht worden. De Koning, Die

wederkomt, laat de kracht van Zijn bloed en offer verkondigen en nodigt welmenend in de tijd der genade.

D. Slagboom.

Het doorgeven van tradities

"Gewen u aan goede gewoonten." Het lijkt een bijbeltekst. Als zodanig zocht ik in de Concordantie ook waar in de Bijbel deze tekst te vinden was. Maar helaas, "gewennen" en "gewoonte" komen allebei voor, maar niet in combinatie met elkaar. Hoewel het dan geen direkte bijbeltekst is, is de inhoud van deze zin volkomen bijbels. Van de Heere Jezus lezen we dat Hij "naar Zijn gewoonte op de sabbatdag naar de synagoge ging" (Luc. 4:16). En volgens Isaïa da Costa "is deze gewoonte een zeer goede zaak".

Paulus geeft in de Hebreeënbrieffen een voorbeeld van een slechte gewoonte, namelijk "het nalaten van de onderlinge bijeenkomsten, gelijk sommigen de gewoonte hebben: (Hebr. 10:25).

En Mozes geeft het volk de raad om de geboden des Heeren, de richtlijn voor het leven, "de kinderen in te scherpen" (Deut. 6:7).

Het is in onze huidige maatschappij niet gemakkelijk om bepaalde gewoonten, tradities te handhaven. Ik wil voor alle duidelijkheid een onderscheid maken tussen religieuze en maatschappelijke tradities. Religieuze tradities zijn vrijwel direkt uit de Bijbel af te leiden en zullen, als het goed is, van geslacht op geslacht overgenomen worden. Ik denk hierbij aan de gewoonte om voor en na het eten te bidden en te danken, uit Gods Woord te lezen, op zondag naar de kerk te gaan, eerbiedig te zijn bij alles wat te maken heeft met de Heere. Uiteraard dient u deze gewoonten, tradities aan uw kinderen door te geven onder bid-dend opzien tot de Heere of uw kinderen "in Zijn wegen zullen wandelen". Maar ook maatschappelijke tradities zijn voor het gezinsleven en voor het leven van uw kind van belang. In onze huidige samenleving hebben veel gezinnen bijna geen (goede) vaste gewoonten meer. Let u maar eens op het ontbijt. Vroeger vormde het ontbijt een hele gebeurtenis. Moeder zorgde voor een stevig ontbijt en vader verdeelde de werkzaamheden voor die dag. Dat was traditie. Daar is niets meer van over. Vader zit in de ochtendfile. Een gedeelte van de kinderen blijft uitslapen, omdat ze het eerste uur

vrij zijn en het verdelen van de werkzaamheden is niet meer noodzakelijk. In sommige gezinnen is er ook geen sprake van een gezamenlijke lunch en zelfs het avondeten komt door alle activiteiten van de verschillende gezinsleden in het gedrang. Hier signaleer ik een gebrek aan een goede gewoonte. In ieder geval behoort de hele familie minstens tijdens één maaltijd bij elkaar te zijn, één centraal moment van de dag waarop iedereen aanwezig is. Dit lijkt zoiets kleins, maar het is van groot belang. Het delen van voedsel heeft ook altijd de betekenis van het delen van liefde gehad. Denk maar aan de eerste christengemeente in Hand. 2. De maaltijd moet een aangename ervaring zijn voor alle gezinsleden.

Een andere oude traditie is het houden van een (twee)jaarlijkse familiereünie. De tijd, dat de hele familie in hetzelfde dorp woont, ligt achter ons. Wij zijn mobiel geworden en wonen vaak vele kilometers bij elkaar vandaan. Een gezamenlijke familiebijeenkomst kan als lijm werken om onze familie aan elkaar te binden. Wie zulke momenten heeft meegemaakt, zal het niet snel vergeten hoe leuk het was om met neefjes en nichtjes te spelen, terwijl de ouders samen uren zaten te praten.

Tegenwoordig kennen de kinderen hun eigen grootouders haast niet (meer). Als u opvliegend van aard bent en u heeft uw grootvader wel eens tegen een koe zien schreeuwen, wanneer die de melkemmer omtrapte, dan weet u van wie u het hebt. Heel veel grootouders beschikken ook over vaardigheden, die ze vanuit hun eigen jeugd al kenden. Ik denk aan breien, haken, een moestuin bijhouden, het opzeggen van gedichtjes, enz. Deze vaardigheden dreigen verloren te gaan. Sommige sterke familietradities worden van generatie op generatie doorgegeven als cultureel erfgoed. Zulke gewoonten zijn vaak gebaseerd op bepaalde voorkeuren voor eten, kleding, muziek of zelfs beroep.

Het gezin is geen plotseling opkomende regenbui, die afregent en weer verdwenen is. Ons gezin is verbonden aan het familieverband, staat in een fami-

lietraditie, van het ene geslacht op het andere geslacht.

Eén goede gewoonte wil ik nog onder uw aandacht brengen. Leert u uw kinderen in deze egoïstische, liefdeloze maatschappij toch ook om liefde voor anderen op te brengen. We zullen natuurlijk onze kinderen daarin voor moeten gaan. Ouders kunnen hun liefde voor anderen tonen door wat ze voor familieleden en anderen doen. "Verblijdt u met de blijden; en weent met de wenenden" (Rom. 12:15).

Zelfs jonge kinderen kunnen meedoen met het helpen van anderen. Laat uw kinderen voor zieken bidden en laat hen helpen met beterschapskaarten, die u samen met een tekening van uw kind kunt versturen.

Ik heb eens gehoord dat een vierjarig kind een soort condoléance-kaart had gemaakt voor iemand, die een familielid had verloren. De eenvoudige manier waarop dit kind haar medeleven toonde, betekende zoveel voor die familie, dat haar kaart werd ingelijst en opgehangen. Ook het bezoeken van ouderen en zieken in de familie is vormend voor het kind en de patiënt vindt het vaak fijn om een klein kind te zien. Datzelfde geldt voor de omgang met onze gehandicapte naaste. Leer uw kind niet bang te zijn en niet te fluisteren, maar laat ze contact zoeken en vriendelijk zijn tegen gehandicapten.

De Bijbel is vol van voorbeelden, waar sprake is van liefde voor onze medemens. Denk maar aan het verhaal van de barmhartige Samaritaan en de vader van de verloren zoon. Maar ook de oproep van Petrus in zijn eerste zendbrief: "Zo hebt elkander vuriglijk lief" (1 Petr. 1:22).

Hoe spreekt de Bijbel over het doorgeven van (niet-religieuze) tradities? Leest u dan eens Jeremia 35. Jonadab heeft vijf opmerkelijke opdrachten aan zijn nageslacht gegeven. Het zijn één voor één tradities, die niet direkt steunen op een bijbelse grondslag. Geen van deze opdrachten worden immers in de Bijbel geboden of verboden. Maar juist de manier waarop de Rechabieten de overgeleverde traditie van hun (voor)vader onderhielden, is voor de Heere een aanleiding om hen te prijzen en Juda ten voorbeeld te stellen. Aan het einde van Jeremia 35 worden ze gezegend.

Gewen uw kinderen aan goede gewoonten!

Ridderkerk, C.J. van der Beek
Overgenomen uit: "De Saambinder"

De televisie is gevaarlijk

Er zijn meer gevaren

De aanleiding tot het schrijven van dit artikel is het lezen van een boek getiteld "Schone Schijn", over massamedia, van de hand van D. van Genderen. Vele gevaren worden in dit boek gesignaleerd, naar wij dachten op een eerlijke en tegelijk onthullende wijze. Misschien werpt iemand tegen dat niet alleen de televisie gevaarlijk is. Wanneer dat wordt gezegd beamen we dat direkt. Er zijn nog veel meer gevaren, waar we niet zomaar aan voorbij mogen en kunnen gaan. De vraag dient ook eerlijk onder ogen gezien te worden wat er gelezen wordt en waar naar geluisterd wordt. Ook is het mogelijk door allerlei ontwikkelingen op het gebied van de computer dat men via netwerken allerlei zaken kan binnenhalen die minstens zo gevaarlijk en zondig zijn als datgene wat via de televisie wordt vertoond. Wanneer we hoofdzakelijk schrijven over de gevaren die verbonden zijn aan de televisie betekent dat dus geenszins dat we geen oog zouden hebben voor andere gevaren. We zijn er ons ook van bewust al eens eerder over de gevaren verbonden aan de tv geschreven te hebben. Maar helaas is het waarschuwen hier tegen geen overbodige zaak geworden. Het lezen van bovengenoemd boekje biedt ruim voldoende stof om een artikel te schrijven.

Kinderen kijken

Wie tv in huis heeft of overweegt het in huis te nemen zou zich er eens goed op dienen te bezinnen wat dit voor kinderen betekent. De vraag dient eerlijk onder ogen gezien te worden welke gevaren hieraan verbonden zijn. Waar stellen wij onze kinderen aan bloot door hen naar allerlei programma's te laten kijken? Onderzoeken in het buitenland op dit gebied bieden geen geruststellende uitkomsten. Het is integendeel zeer verontrustend wat uit die onderzoeken naar voren komt. Op blz. 24 van het boekje wordt melding gemaakt van het feit dat het gemiddelde Amerikaanse kind achtduizend moorden en honderdduizend gevallen van andere gewelddadigheden op tv heeft gezien als het van de basisschool komt. Kinderen brengen in Amerika meer tijd door voor het beeldscherm dan voor het schoolbord. Het gemiddelde Amerikaanse kind zit drie uur per dag voor de tv. Psychologen hebben geconcludeerd dat de kinderen

hierdoor worden opgewekt hun conflicten op te lossen met geweld. Er is verband tussen tv-geweld en agressief gedrag. Het kijken naar gewelddadige films wekt bij kinderen de indruk dat geweld normaal is. Door het zien van veel geweld ontstaat er ook een zekere gewenning bij de kijker dus ook bij de kinderen. De eerste moord die gezien wordt zal nog als schokkend ervaren worden. Wie naar veel moorden gekeken heeft zal het al gewoner gaan vinden en er minder snel door geschokt worden. Wat de mens ziet op de tv heeft invloed op zijn denken en gedrag, dus ook op het denken en gedrag van kinderen. Op de tv worden vele zonden vertoond. De overtredingen van Gods Wet worden vertoond alsof dit een heel gewoon eigentijds levenspatroon zou zijn. De ongerechtigheden worden niet veroordeeld. Dit brengt als gevaar met zich mee dat men ongevoeliger wordt voor de zonden.

De overtredingen van Gods geboden gaan we gewoner vinden. Gedachten en dromen worden gevoed door datgene wat men met de ogen tot zich neemt. Ook in Nederland valt het niet mee met datgene wat aan de kinderen via de tv wordt getoond. Er is (was?) een populaire serie "Dallas" waar veel lagere school kinderen naar kijken. Vijf keer per half uur wordt aan een persoon lichamelijk letsel toegebracht. Het verbale geweld was nog veel groter: gemiddeld veertien keer per dertig minuten werd iemand beledigd, uitgescholden of bedreigd. Uit een onderzoek onder een groep kinderen uit de zesde tot en met de achtste groep bleek 90 procent de serie als reële afspiegeling van de werkelijkheid te beschouwen (bron: RD 13 mei 1994). We hebben in ons blad al eens eerder de aandacht gevestigd op de gevaren die aan de tv zijn verbonden. Gevaren die erkend worden door hen die met kennis van zaken schrijven. Drs. A.G. Knevel stelt duidelijk in zijn boek "Doe dat ding dan uit" dat de televisie de oorzaak is van de secularisatie in Nederland en dat het kijkgedrag binnen onze gezindte nauwelijks afwijkt van het kijkgedrag daarbuiten.

De camera liegt weleens

Zo luidt de titel van het vierde hoofdstuk uit het boek van Van Genderen. Soms wordt inderdaad uitgezonden wat is opgenomen. Vaak wordt er meer

opgenomen dan uitgezonden. Er worden stukken ingekort of weggelaten. Ook de volgorde kan veranderd worden. Het voorbeeld van de Golfoorlog wordt genoemd. Je hoeft niet naar Irak om een programma hierover te maken, het kan worden opgenomen in een woestijn in Afrika of Amerika. Het verschil is immers nauwelijks te zien. Het lijkt heel wreed toe te gaan. Gruwelijke beelden van ontploffingen en doden zijn te zien. Maar voor bloed worden zakjes met rode vloeistof gebruikt. Wanneer een granaatslag wordt gefilmd wordt er eerst een gat in het zand gegraven, waarin een springplank of een trampoline wordt verstoppt. Dan wordt de lading aangebracht. De stuntman komt aangerend en springt op de in het zand verstopte springplank. Op het moment dat hij omhoog gaat laat men de lading ontploffen. Het lijkt alsof de kracht van de ontploffing de stuntman omhoog slingert, maar het is niet zo. Veilig komt de man op een matras terecht, wat niet wordt vertoond.

Ook dienen we te bedenken dat een journalist selecteert. Als het gaat om een oorlogsgebied weet je niet of datgene wat getoond wordt het gehele gebied betreft of dat slechts een niet-representatief gedeelte wordt getoond. Op blz. 18 en 19 wordt een voorbeeld aangehaald. In 1992 demonstreerden twintig mensen tegen Israël en voor de Palestijnen. Het journaal gaf er aandacht aan. Maar het is al heel bijzonder wanneer aan duizenden mensen die demonstreren tegen de abortuswetgeving aandacht wordt gegeven op het journaal. In 1982 werd een container ontdekt met meer dan zestienduizend lichaampjes van geaborteerde kinderen in het Californische Wilmington. De nationale televisie besteedde er nauwelijks aandacht aan. Er werd een vraag gesteld naar de reden. Het antwoord was dat de mensen die beelden niet willen zien. Op blz. 20 lezen we nog een frappant voorbeeld van misleiding. Er was een discussie tussen een voor- en tegenstander van abortus. Het applaus dat bestemd was voor degene die tegen abortus was, werd achter de toespraak van de voorstander geplaatst. Over misleiding gesproken. Dus wanneer we iets op de tv zien is daarmee nog niet bewezen dat het inderdaad zo is. We moeten ook bedenken dat lang niet alles weergegeven kan worden. Het komt voor dat aan een "klein" ongeval aandacht wordt besteed, terwijl aan een grote ramp wordt voorbij gegaan.

New Age in de media

Zo luidt het opschrift van hoofdstuk 6 uit het boek van Van Genderen. Op radio en tv wordt veel aandacht aan New Age gegeven. Dat betekent een aanval op het unieke van het christendom. In de New Age-leer is immers plaats voor alle godsdiensten, die zo mogelijk moeten versmelten tot een nieuwe wereldgodsdienst. Er wordt vaak gesproken over de nieuwe wereldreligie. Het hart van de gevallen mens staat open voor niet-christelijke religiositeit. New Age gedachten treffen we aan in materiaal dat voor kinderen bestemd is. In jeugdboeken en -films zijn magische en onverklaarbare verschijnselen doorgedrongen. Kinderen komen daarin leeftijdsgenoten uit het verleden tegen, ontmoeten zichzelf in een vroeger leven en komen ruimte- wezens tegen. In Amerika is het voorgekomen dat kinderen bang waren van brandweerlieden. Vanwege hun uitrusting dachten zij dat het wezens waren van een andere planeet. Hierdoor zouden al verscheidene kinderen zijn omgekomen. In veel prent- en leesboeken wordt de omgang met heksen, tovenaars en geesten aannemelijk gemaakt en als aanvaardbaar op de kinderen overgebracht. Dit wordt ondersteund door stripboeken, tekenfilms en speelgoed. Spelenderwijs wordt het kind vertrouwd gemaakt met demonen, bezweerders, goede geesten, feeën en heksen. Ontzettend als zulke dingen de jonge kinderziel binnendringen. In Amerika zijn vier groepen actief in de mediawereld: de homoseksuele en lesbische lobby, de radicale vleugel van de vrouwenbeweging, de milieubeweging en de radicale linkse politiek (p. 30). Is dit niet verontrustend?

Gevolgen van getoonde Wetsovertredingen

Gruwelijke dingen gebeuren op het scherm. Lichamen exploderen en ledematen worden afgerukt. Bloedspetters vullen het scherm. Wat gezien wordt, wordt nagedaan. Meer dan eens hebben we dat in de kranten kunnen lezen. Op gruwelijke wijze zijn kinderen door kinderen omgebracht. Zo wordt materiaal geleverd voor het overtreden van het gebod "Gij zult niet doodslaan." In Duitsland ontstond grote beroering toen een zelfmoord werd getoond. In Amerika is moord door een kogel de belangrijkste doodsoorzaak voor mannelijke, zwarte jongeren tussen de 15 en 24 jaar. In diverse films lijkt het geweld een spel en er is

nauwelijks aandacht voor de slachtoffers. Onderzoek heeft aangetoond dat geweld op de tv een impuls geeft tot geweld en geweldsdelicten. De vraag zou gesteld kunnen worden of er in de wereld dan geen geweld voorkomt. Dit kan uiteraard niet ontkend worden. Maar we dienen van dit geweld niet iets aantrekkelijks te maken. Op 20 oktober 1994 werd in Nederland de documentaire "Dood op verzoek" getoond. Het ging over iemand die aan een zeer ernstige spierziekte leed. Tot in de finesses werd getoond en uitgelegd hoe de arts euthanasie pleegde op deze man. Eerst werd een slaapmiddel ingespoten, korte tijd daarna kreeg hij een spierverslappend middel toegediend. Enkele minuten later trad de dood in. Zo'n programma beïnvloedt zeker de mening van de kijkers en stimuleert de vraag om euthanasie. Wat als een vorm van barmhartigheid wordt voorgesteld is in werkelijkheid het doden van een medemens (blz. 39). We kunnen en mogen uiteraard niet voorbijgaan aan de vele overtreddingen van het zevende gebod die te zien zijn op de tv. Overspel en ontrouw worden regelmatig getoond. Het lijkt alsof het gewoon is. Zou hier ook niet een bron liggen van het toenemend aantal echtscheidingen in onze tijd? Op blz. 44 wordt gesteld dat er steeds meer kleren uitgaan op de buis. Schaamteloos worden geheimen verteld. Wie een avond tv kijkt zal veel werken van het vlees tegenkomen.

Hoe besteden we onze tijd?

Onderzoek heeft aangetoond dat er gemiddeld 118 minuten per dag naar de tv werd gekeken in 1993. Het vroegere kindermisje is ingeruild voor de tv. We hopen van harte dat onder ons het voorlezen uit de zogenaamde "kin-

derbijbel" niet is ingeruild voor het kijken naar een kinderprogramma. Gezien de vele gevaren die aan het tv-kijken zijn verbonden doen we er het meest wijs aan geen tv te nemen en als we tv zouden hebben zou het van wijsheid getuigen die op te ruimen. Dhr. van Genderen is voor selectief kijken. Maar wie is daartoe in staat? Overspel en moord zijn voor de meeste mensen geen reden om te stoppen met kijken. Misschien dat een vloek nog wel voldoende is, maar verder is het zeer veel wat verdragen wordt voordat de tv uitgezet wordt. Overdenk eens wat ds. Meeuse schrijft in zijn boekje "Waarom geen televisie". Hij schrijft dat we door de tv de wereld in huis halen. Hoe kan iemand zeggen God lief te hebben en genieten van programma's waarin al Gods geboden met voeten getreden worden? Kanker-verwekkende voedingsmiddelen weert men uit huis maar de tv niet. Hoe is het mogelijk de hele avond naar Wetsovertredingen te kijken en diezelfde avond de knieën te buigen in het gebed? Indien we geen tv hebben zouden we ons wel de vraag moeten stellen: Hoeveel tijd besteden wij aan het onderzoek van Gods Woord en het overdenken van Gods Woord? Is dat niet veel minder dan de bijna gemiddeld twee uren die aan de tv worden besteed? Gods Woord is het zo waard onderzocht te worden. De Zaligmaker heeft het Zelf gezegd: "Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het die van Mij getuigen."

Ds. A. van Heteren.

Naar aanleiding van het boek "Schone Schijn", over massamedia, door D. van Genderen, 96 blz., f 22,50, Uitgeverij Kok Kampen.

Generale Synode Zierikzee (3)

Tweede vergaderweek

Drie weken van vergaderen in commissies waren voorafgegaan aan de tweede volle vergaderweek. Op dinsdag 10 oktober kwamen de afgevaardigden weer samen in Zierikzee.

Benoemingen (2)

Met dankbaarheid voor de leiding van de Heere maakte de praeses bekend dat de drie benoemde broeders hun a.s. hoogleraarschap begeerden te aanvaarden.

Zij gewaagden van de moeite die het

kost om het werk in de gemeenten te moeten loslaten. Er werden geen grote beloften gedaan, maar men wilde zich geheel geven aan het werk voor universiteit en kerk. Omdat het menselijke kennen ten dele is, werd begrip en tijd gevraagd om zich verder te bekwaamen. Want alle theologische studie moet gericht zijn op de prediking van het Woord en de zaligheid van zondaren.

Besloten werd om niet een zesde hoogleraar aan te stellen. Voor het

doceren van het vak ethiek werd benoemd tot universitair docent dr. D.J. Steensma te Veenwouden. Ook werd besloten om een stimuleringsfonds in te stellen om bepaalde promovendi de gelegenheid te geven om af te studeren.

Afgevaardigden

Op weg naar onze synode overleed ds. Macleod van de Free Church of Scotland. Herinnerd werd aan zijn toespraak op onze G.S.1983. Hij had daarin verwezen naar de Catechismus die als doel van het leven van de kerk noemt de verheerlijking van God. De familie zal onze deelname betuigd worden.

Namens de Free Ref. Churches of N.America sprak ds.C.A.Schouls. Als voorbeeld van de groei van het kerkelijke leven wees hij op het zendingswerk te Cubulco in Guatemala. In samenwerking met Woord en Daad mag er van zegen gesproken worden.

Namens de Eglises Réformées Evangéliques de France sprak ds. D.A.Brienen. Als norm heeft deze kerk de Schrift. Verwezen werd naar de gewoonte van Calvijn te Genève. De ene week preekte hij elke avond, de andere week was hij vrij voor de voorbereidingen. De kerken in Frankrijk werken zowel in het thematisch vormen van eigen leden als in het evangelisatiewerk.

Namens de Reformed Presbyterian Church of Ireland sprak de synode voorzitter ds.T.Donarchie. Blijkens het verslag van prof.dr.J.W.Maris werd onlangs op hun synode de leeruitspraken van Westminster gehandhaafd nl dat er in het evangelie een nodiging is tot allen die het horen. Tevens werd afgewezen de dwaling dat het evangelie geen ernstige en welmenende nodiging bevat.

Er waren twee afgevaardigden namens de Chr. Ref. Church of N.America. Eerst sprak ds.G.Ringnalda die citeerde uit een afscheidspraak uit 1886 over Joz.24:1 van zijn grootvader. Goede dingen uit het verleden werden opgehaald. In een eerste reactie op zijn toespraak werd er op gewezen dat er helaas na 1892 slechts incidenteel contacten waren.

Uit het vervolg van de besprekingen bleek dat naar onze waarschuwingen tegen de zorgwekkende ontwikkelingen in de C.R.C. niet werd geluisterd. De tweede afgevaardigde ds.J.Kuntz deed nog een emotionele beroep om toch niet met zijn kerk te breken.

Tijdens de bespreking bleek echter dat

de C.R.C. besluiten heeft genomen die te kennen geven dat zij bezig is het gereformeerde spoor te verlaten. Verwezen werd naar het besluit van het niet willen verbreken van de contacten met de Ger. Kerken in Ned. en de gedachten over de vrouw in het ambt.

Velen hebben om deze redenen de C.R.C. reeds verlaten. Zelfs de tweede scriba van de C.R.C. had in een nabeschouwing op hun synode de vrees uitgesproken dat men als navolgers van de G.K.N. in de koers zou gaan naar groter verwarring, slapheid, aanpassing en nog meer verraad aan de Zaligmaker.

Geconstateerd werd dat er door de genomen besluiten een breuk is die door de C.R.C. is gemaakt. Met droefheid werd besloten met de C.R.C. geen kerkelijke relatie meer te onderhouden waarbij hun predikanten in onze kerken mogen voorgaan. Er werd een klemmend beroep op hen gedaan om van de ingeslagen weg terug te keren.

Varenden

Met waardering was kennis genomen van het uitvoerige rapport van deputaten voor de geestelijke verzorging van de varenden. Het werk van ds.H.Wubs wordt vooral verricht in het havengebied tussen Maasvlakte en Moerdijk. Vanwege de wijziging bij de schippersbeurzen zijn de wacht- en bezoeksplaatsen o.a. ook in Werkendam, Gorinchem en Nieuwegein. Er bestaat ook een landelijk netwerk van regionale steunpunten met een ouderling of contactpersoon. Er worden samenkomsten belegd voor de varenden die een evangelisatorisch karakter hebben. Contactdagen en conferenties voorzien in een behoefte. Kerkeraden zouden moeten toezien op het jaarlijks approberen van de attesten (art.82 KO).

Hulpverlening

Deputaten voor de hulpverlening in binnen- en buitenland geven een verslag van de nood die er is als gevolg van de zonden. Dankbaarheid is er voor de inzet van mensen en financiën om deze geestelijke en natuurlijke nood te lenigen. Over de bezinning op de arbeid is in 1994 gepubliceerd in het boekje 'Dienen wereldwijd'. Daarin worden ook de criteria omschreven bij steunaanvragen. Naast de incidentele hulp bij rampen wordt er voor een bepaalde periode structurele hulp verleend aan ongeveer 100 projecten. Met dankbaarheid wordt de

offervardigheid vermeld. Ds. W.C. Moerdijk zal ir.H.v.Rossum opvolgen in het ICCO overleg met de overheid.

Appelschrijven

Het appel van de classis Leeuwarden tegen het besluit van de P.S. dd 28-4-1994 inzake juridisch afwikkeling rondom een vervreemdingsbeding bij kerkelijke gebouwen werd toegewezen.

Evangelisatie (2)

Naast verschillende kritische vragen over de noodzakelijkheid van een Landelijke Functionaris, waren er voorstanders die wezen op de wenselijkheid daarvan gezien de toenemende secularisatie en de opkomst van allerhande godsdiensten in ons eigen land. Deputaten hadden wel de oude instructie herschreven met het oog op de prioriteiten. Maar gezien de noodzakelijkheid van een nieuwe opzet kon op grond van de voorgestelde instructie geen nieuwe werker benoemd worden. Gezien het belang van een gereformeerde methodiek van evangelisatie kregen deputaten opdracht een hernieuwde motivatie voor een Vrijgestelde te ontwerpen. Gedacht moet daarbij worden aan 'een man die de geur van het veld aan zich draagt'.

Ger. Kerken Vrijgemaakt (GKV)

Deputaten voor de eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland spraken in hun rapportage over opmerkelijke vorderingen die gemaakt zijn. Aan de hand van twee nota's van de GKV is gesproken over de Toeëigening des Heils en over de Kerk. Daaruit blijkt dat de verschillen minder ernstig zijn dan in het verleden is uitgesproken.

In de nota over de Toeëigening wordt gesproken over het werk van Christus en Zijn Geest zoals dat in de gelovigen wordt gewerkt. Wat is het dat Gods kinderen kenmerkt? Gesproken wordt over het kennen van eigen ellende. Hoe is de verhouding wet en evangelie? Hoe moet er onderscheiden en bevindelijk worden gepreekt?

Een andere maal kunnen we mogelijk op de inhoud van deze en de andere nota ingaan.

Namens de GKV sprak dr. A.N. Hendriks de synode toe. Hij merkte op dat er niet gelijk naar de overgebleven verschillen werd gekeken. Aan de hand van de geschiedenis van vereniging van de Afscheiden kerken in 1854 en later deed hij het beroep: Geeft ons plaats (2Kor.7:2). Daar

tegen over wees hij op de niet geringe verschillen in onze kerken die de GKV voor vragen stellen. Met name werd genoemd de vragen over de trouw aan de confessie van de Ned. Ger. Kerken en van dr.B.Loonstra.

In het beantwoorden van de vragen kwam naar voren dat de plaatselijke kerken heel verscheiden reageren op de verhouding met de GKV. Dat dringt om voorzichtig te zijn. Op de enquête hebben 140 gemeenten gereageerd. Evenals de GKV willen deputaten dat de ontwikkelingen op landelijk en plaatselijk niveau gelijke tred houden. Om geen verwarrende situatie te krijgen is daarom niet geadviseerd om de eenheid plaatselijk te zoeken.

Wanneer vereniging onmogelijk is vanwege diversiteit in onze eigen kerk moet dat eerlijk gezegd worden.

Na brede bespreking werd besloten om de gesprekken voort te zetten over de vragen die nog zijn blijven liggen. Daarbij dient aandacht te worden gegeven hoe de punten van overeenstemming gestalte krijgen in de prediking.

Ned. Ger. Kerken (NGK)

Drs.J.C.Schaeffer gewaagt in zijn toespraak dat er weinig reden tot enthousiasme is. De verhoudingen zijn op landelijk niveau verkoeld. Men heeft grote moeite met de C.G. taxatie. Gesteld wordt dat de NGK beschuldigd wordt van remonstrantisme. Men schrikt van de suggestie dat samenwerkingsgemeenten in de toekomst voor de keus gesteld worden. Hij spreekt van het independentistisch gevaar van het heersen over plaatselijke kerken. Nu we verder verwijderd zijn van elkaar komt de vraag hoe we God erbij hebben betrokken? We zijn in een crisis gekomen. Gewezen wordt op een voorbeeld uit de kerkgeschiedenis dat er ook grote verdeeldheid was. Toen men niet tot eenheid kon komen zijn er bepaalde broeders vertrokken. Zij baden wel in eigen huis maar zij zagen niet de breedheid van het heil. Er wordt gerechtigheid verlangd.

In de bespreking blijkt dat er met pijn wordt gereageerd op de aanvallen in de toespraak. Voorbij wordt gegaan aan wat de aanleiding is in de NGK. Als punten van verschil worden genoemd de verschillen over de toeëigening des heils, het Akkoord van Kerkelijk Samenleven (AKS), het toelaten van de vrouw tot het diakenambt, de relatie tussen Schrift en Belijdenis Omdat een vijftal amendementen wer-

den ingediend zal de vergadering zich daar eerst nog op bezinnen voordat een besluit wordt genomen.

De Wakker

Bij de bespreking van de vragen merkt de eindredacteur op dat het voor de redactie niet eenvoudig is om interessant, leesbaar, geestelijk en actueel te schrijven. Men heeft niet de structuur van het Kerkblad van het Noorden waar men geduchte concurrentie van ondervindt. Om schriftuurlijke leiding te geven aan het kerkelijke leven worden bijv. pas na beoordeling de verslagen van de Land. Werkgroep Kerk en Vrouw opgenomen. De kerkelijke aankondigingen voor de pers en de verslagen moeten op tijd doorgegeven worden en beknopt zijn.

Een instructie van uit het Noorden inzake het samenbundelen van de vele verschillende kerkbladen tot één blad werd niet aanvaard. Wel wordt elk deputaatschap gevraagd om de behoefte daaraan kenbaar te maken.

Radiokerkdiensten

Deputaten krijgen de gelegenheid om 9 diensten via de radio en 2 via de tv uit te zenden. Omdat men sinds kort participeert in de Stichting Zendtijd voor de Kerken krijgt men 50% meer tijd op tv.

De 1 á 2 kerkdiensten die via de wereldomroep Radio Nederland worden uitgezonden, zijn over de gehele wereld te beluisteren. Gemeld wordt dat sommige predikanten en kerkeraden geen medewerking verlenen wegens principiële of praktische bezwaren. Aan het slot merken deputaten op dat de Heere de verkondiging van Zijn Woord gebruikt om zondaren te trekken, ontdekken, troosten en te leiden tot geloof en bekering. Mogelijk zou daar nog eens meer van kunnen worden gerapporteerd.

Zending

Namens de Mamasa Kerk spreekt ds.P.Buntuborrang en namens de synode Southpansberg ds. M.S. Muhali. Naast het vermelden van de gees-

telijke groei van het werk melden zij morele en financiële zorgen. Na bespreking wordt besloten om Mozambique als nieuw zendingsterrein te aanvaarden. In de laatste zittingsweek komen nog andere zaken van de zending aan de orde.

Overheid

Deputaten hebben bij de overheid aandacht gevraagd voor hun visie op de wetgeving inzake Wet Gelijke Behandeling, Wet Lijkbezorging en Tijdelijke Wet Arbeidsbemiddeling Onderwijs. Gewezen wordt op het belang om plaatselijk als kerken een Contact In Overheidszaken (CIO) te vormen.

Militairen

Deputaten voor de geestelijke verzorging van de militairen melden over de problematiek vanwege de veranderingen in het leger. Per 1-1-1997 beschikken we over een beroepsleger.

Vanuit onze kerken zijn binnen de krijgsmacht zes predikanten werkzaam. Zij getuigen in handel en wandel en door persoonlijke- en groeps gesprekken van het evangelie. Er worden contacten onderhouden met militairen die in het buitenland verblijven. Met Ger.Kerken (Vrijg.) worden gegevens uitgewisseld.

Aan deputaten is gevraagd om hun bezinning te publiceren.

Tenslotte

Vanwege de volle agenda zal de laatste volle vergaderweek al beginnen DV maandag 6 november om 14.00 uur.

Naast de stukken die nog niet volledig afgehandeld zijn staan op de agenda oa het werk van Deputaten van de evangelie-verkondiging onder Israël, Adma, Kerkelijk Administratief Bureau, Diaconaal Bureau

Naast enkele bezwaarschriften komen ook nog enkele instructies aan de orde over het kerklied; en over vragen rond de vrouw in het ambt. Laat alle beraadslagingen door de gebeden in de kerken gedragen worden.

ds.M.v.d.Sluis

Handreiking +16 LCJ

Ook in het verenigingsseizoen 1995 / 1996 zal het van groot belang zijn samen het Woord van de Heere te onderzoeken.

Allereerst om daardoor de God van onze Doop te leren kennen, zoals Hij is. Zodat Hij niet meer is de "grote

onbekende", maar we Hem al meer leren kennen in Zijn liefde en genade. Hart-verwarmend!

Als Landelijk Contact Jeugdverenigingen (LCJ) zijn wij dankbaar ook nu weer twee nieuwe schetsenbundels te kunnen laten verschijnen t.w. een bun-

del met 9 schetsen over Aäron en een sterk gewijzigde uitgave over Jona (7 schetsen).

Tenslotte is het de bedoeling aan het einde van het jaar 1995 een bundel uit te geven met daarin een tiental schetsen over verschillende minder "bekende" personen in de Bijbel. Denk hierbij bijvoorbeeld aan: Herodus, de profeet uit Juda en Mefiboseth. De Heere spreekt nog! Hij schenke Zijn rijke zegen over het bestuderen van Zijn Woord en het leren maken van de toepassing. Persoonlijk en samen in verenigingsverband.

Tot nu toe zijn in deze serie de volgende bijbelstudies verschenen:

- 0 Hoe maak ik een inleiding?
- 1 1 en 2 Timotheüs
- 2 De Nederlandse Geloofsbelijdenis
- 3 Jona
- 4 Ruth
- 5 De Tien Geboden
- 6 Mozes
- 7 David
- 8 Gelijkenissen
- 9 De brieven aan de zeven gemeenten (Openb. 2 en 3)
- 10 Wonderen in de Bijbel
- 11 De Nachtgezichten van Zacharia
- 12 Abraham
- 13 Spreuken
- 14 De brief aan de Galaten
- 15 Jij en ...
- 16 Elia
- 17 Nehemia
- 18 Het "Onze Vader"
- 19 Daniël
- 20 Aktuelle onderwerpen: Schepping en milieu, Popmuziek, Geloof en karakter, Verwachting in de eindtijd
- 21 Aktuelle onderwerpen: Belijdenis doen, New Age, Omgaan met je tijd, Het gezin op de tocht
- 22 Jakobus
- 23 De Psalmen

D.V. zaterdag 28 oktober a.s.

BOEKENBEURS

het Christelijk College, Graaf Adolflaan 4, Zeist (Kerkebosch), 10.00-15.30 uur. O.a. Theologie en andere Stichtelijke boeken, zoals oude schrijvers, prekenboeken, Bijbelverklaringen, Statenbijbels, kinderboeken, Streek- Historische romans, 17e en 18e eeuwse boeken. Geschiedenis, enz., enz.

Ook taxatie en inkoop van uw boeken mogelijk.

Info: 033-941882 (na 18.00 uur)

TOEGANG GRATIS.

- 24 Het Genadeverbond
Doopt en Belijdenis
Heilig Avondmaal
- 25 Samuël
- 26 Lot
- 27 Gideon
- 28 Hulpverlening
- 29 Aäron

Kosten:

De bundels worden gratis verstrekt aan de leden van het LCJ. Niet aangesloten jeugdverenigingen betalen f3,75 en andere verenigingen f 4,- per stuk.

Adm.: "Handreiking", Van Asperenstraat 20, 3371 HR Hardinxveld-Giessendam. Tel.: 0184-61 85 45

Classis Leeuwarden

De classis Leeuwarden heeft met pijn en verdriet in haar vergadering van 12 oktober 1995 besloten drs. G.J. van Rookhuizen overeenkomstig artikel 79 en 80 van de Kerkorde uit het ambt van dienaar des Woords te ontsetten. De classis verzoekt de kerken drs. Van Rookhuizen en zijn gezin en de gemeente van Broeksterwoude-Andreas in haar voorbeden te gedenken.

Bezinningskring

Chr. Geref. Bezinningskring classis Leeuwarden

Op 17 november 1995 D.V., hopen wij een openbare samenkomst te houden waar de weleerwaarde heer Ds. J.H.

van Dijk van Urk een onderwerp zal behandelen. Onderwerp: "De positie van de vrouw in de kerk".

Plaats van samenkomst: Chr. Geref. Kerk te Damwoude. Aanv.: 19.45 uur.

Fotocollage

Chr. Geref. Kerk Alphen aan den Rijn
Het actie-comité Steen voor Steen van de Christelijke Gereformeerde Kerk Alphen aan den Rijn heeft een fotocollage vervaardigd, waarop de voormalige Jeruzalemkerk staat afgebeeld.

Kort geleden heeft men in Alphen aan den Rijn afstand gedaan van haar kerkgebouw. Vanwege het groeiende ledental moest de kerk van de hand worden gedaan. De gemeente van Alphen aan den Rijn heeft tijdelijk onderdak gevonden in de Nederlandse Hervormde Opstandingskerk aan de Prinses Marijkestraat.

Zij die belangstelling hebben voor de foto's van de Jeruzalemkerk kunnen contact opnemen met D. van den Bosch, tel. 0172-495899. Door aankoop van deze foto's wordt het "Fonds Ander Kerkgebouw" gesteund.

Ambtsdragersvergadering

D.V. zaterdag 25 november 's middags van 14.00 tot 16.30 uur.

Plaats: Krooswijkhof, Dordrecht.

Ds. L.W. v.d. Meij zal spreken over: "De kennis van Christus".

buro voor architectuur en ruimtelijke ordening d. vroegindewij b.v., architect BNA

Een dynamisch buro dat opdrachten ontwerpt en uitwerkt middels geavanceerde tekencomputers; alle overige werkzaamheden zijn eveneens geautomatiseerd.

Het buro heeft een zeer uitgebreid en gevarieerd opdrachtenpakket in:

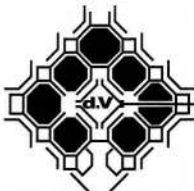
* Utiliteitsprojecten

- kantoren
- scholen
- kerken
- bedrijvenparken
- sociale werkplaatsen
- multi-funktionele gebouwen

* Woningbouw zoals:

- gesubsidieerde (premie A - woningwet)
- bungalows - 2 onder 1 kap
- renovatie

in de regio, elders in Nederland, alsmede daarbuiten.

buro voor architectuur en ruimtelijke ordening
d. vroegindewij b.v., architect bna reg. nr. 1.890126.262

oosthavendijk 46
postbus 82

3241 lk middelharnis
3240 ab middelharnis

tel. 0187-485800
fax 0187-486910

TE KOOP GEVRAAGD:

Stichtelijke en Theologische boeken, oude en nieuwe druk, Bijbelverklaringen, zoals M. Henrij, Dächsel, Calvijn, e.d.

Oude schrijvers boeken, 16e en 17e eeuwse boeken.

Tel 0318-517643 (na 17.00 uur)

- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbarring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafenisfonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begrafnisverzorging Vos

Het Drie 32
3888 KE Uddel
Telefoon 0577-401689

De Stichting Bureau Kraam- en Gezinshulp bemiddelt tussen hulpaanvragers en zelfstandige gediplomeerde verzorgenden en helpt daar waar geen tv aanwezig is.

Voor uw hulpaanvraag en inlichtingen kunt u bellen:

**Ons nieuwe
telefoonnummer is:
0318 - 52 77 99**

Voor kraamhulp graag tijdig bellen.

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

Stempels in alle soorten, maten en prijsklassen. Zeker met het oog op de wijziging van telefoonnummers een ideale oplossing om uw relaties bijtijds te informeren.

KSB STEMPELS

Naamplaten en graveerwerk

KEMPENAAR 39 BARENDRECHT TELEFOON 0180 - 619477 TELEFAX 0180 - 618800

Stempelen of het gedrukt staat...

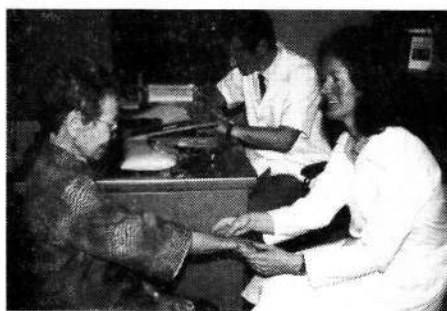
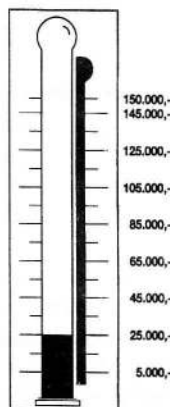

**brood
en vis**
*Uw hulp
is nodig*

**Uw hulp
is nodig voor
de "Vredes-kliniek"
in Hongkong.
Meer dan 6.000
vluchtelingen-
patiënten staan
ingeschreven in de
"Vredes-kliniek"**

**In dit jaar 1995
moet 100.000,-
naar de
Vredes-kliniek
worden gestuurd**

**Ontvangen 25.000,-
nog nodig 75.000,-**

Het werk wordt gezegend.
Gods Woord wordt bekendgemaakt.
Het werk groeit.
Hulp is dringend nodig.
Zij vragen niet aan mensen om hulp.
Zij bidden om hulp.

Dit werk moet doorgaan!

Wilt u daarvoor alstublieft ook helpen met UW GIFT.

**Postgiro 31 555 32
Stichting "Bonisa"-zending**

Secretariaat: Schoolstraat 17, 2161 HB Lisse of op rek. 33.65.54.613 van de Rabobank te Lisse, t.n.v. Stichting BONISA-zending. Gironr. van de Rabobank 163525.

Lezingen en informatie met of zonder dia's voor verenigingen en scholen kunt u aanvragen bij dhr. T. Schultink, Emmeloord, tel. 0527-615063, fax 0527-619305, Donastraat 5, 8303 WL Emmeloord